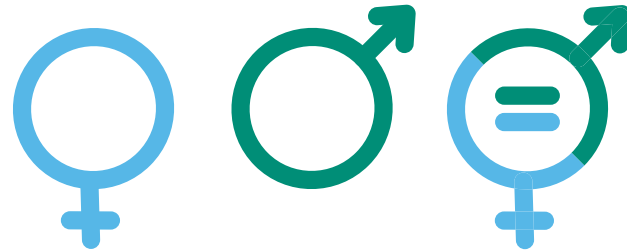

Maahanmuuttovirasto
Migrationsverket
Finnish Immigration Service

Finlandiya Toplumunu Kursu

Finlandiya'da cinsiyetler arasında eşitlik
(cinsiyet eşitliği)

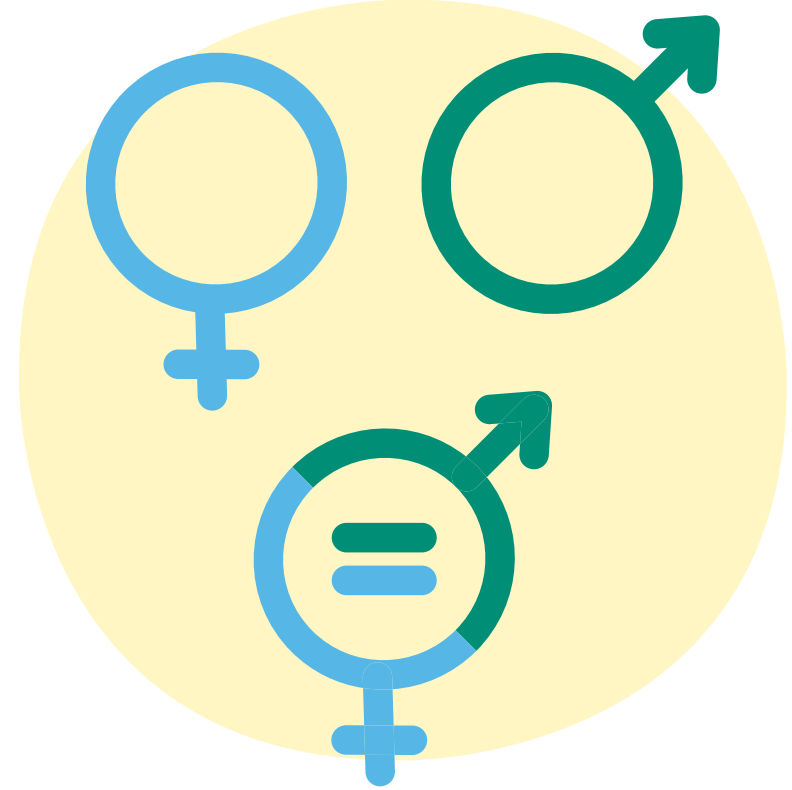
Cinsiyetler arasında eşitlik (cinsiyet eşitliği) ne anlama gelir?

Cinsiyet eşitliği, bütün cinsiyetlerin kendilerini gerçekleştirme ve toplumsal faaliyete katılma konusunda özdeş haklara, yükümlülöklere ve olanaklara sahip oldukları anlamına gelmektedir. Hedef, bütün cinsiyetlerin kendi aralarında gerçekten eşit konumda olmalarının sağlanmasıdır.

Eşitlikçi bir toplumda hiç kimseye ayrımcılık uygulanmaz, yani hiç kimseye cinsiyete dayanılarak farklı değer verilen bir biçimde davranılmaz. Cinsiyet eşitliği, hem uluslararası sözleşmelere, hem de ulusal yasal mevzuata dayalı bir insan hakkıdır.

Finlandiya'da cinsiyet eşitliği ve yasalar

Finlandiya hukukuna göre, insanlar yasalar önünde eşit değere sahiptirler. Aynı zamanda, cinsel kimlikle ya da cinsiyetin ifade edilmesine ilişkin ayrımcılık da yasaktır. Eşitlik Yasası'nın amacı, cinsiyete dayalı ayrımcılığı engellemek ve kadınlar ve erkekler arasındaki eşitliği arttırmak ve de kadınların konumunu özellikle çalışma yaşamında iyileştirmektir.

Aile yaşamında cinsiyet eşitliği

Finlandiya'da herkes, kimle ikili ilişki kuracağına (flört edeceğine) ve / ya da evlilik bağı kuracağına kendisi karar verir. Zorlama evlilikler yasaktır. 18 yaşındayken evlilik birliği kurulabilir (evlenilebilir). Çiftler evlilik birliği olmadan da bir arada yaşayabilirler. Aralarında evlilik birliği olmayan ve evli çiftler kendi aralarında eşit konuma sahiptirler. Finlandiya'da boşanmalar yaygındır. Ortak çocukları ilgilendiren konular boşanmadan sonra da birlikte halledilir.

Finlandiya'da çok çeşitli aileler vardır. İki ya da tek ebeveynin bulunduğu ailelerle, özellikle aynı cinsiyete sahip eşlerin kurdukları aileler vardır. Erkekler de ev işi yapmaktadır, yani yemek yaparlar ve çocuklara bakarlar.

Cinsiyet stereotipleri

Cinsiyet stereotipleri, yani kadınlara ve erkeklere ya da kız çocuklarına ve erkek çocuklara ilişkin özellikler ya da davranışlar konusundaki beklentiler ve varsayımlar, eşitliğin gerçekleştirilmesinde etkili olmaktadır. Stereotipler, örneğin, hangi oyuncakların ya da uğraşların kız çocukları ya da erkek çocukları için uygun olduğu konusunda yürütülen görüşlerdir. Yalnızca kızların oyuncak bebeklerle ve erkek çocukların otomobillerle oynamasının uygun ya da belirli mesleklerin ya

da ev işlerinin erkeklere ya da kadınlara ait oldukları düşünülmektedir.

Stereotipler bir çocuğun ve gencin seçimleriyle kendisine ilişkin algısını sınırlandırmaktadır. Cinsiyet azınlıkları ve cinsel azınlıklar da cinsiyete ilişkin stereotiplerden mustarıptirler (çekmektedirler). Zararlı (yanlış) stereotipleri besleyebilecekleri gibi, aynı zamanda yıkabilecek olanlar, örneğin, ebeveynler, çocuk yuvaları, öğretmenler ve medyadır.

Eğitimde cinsiyet eşitliği

Finlandiya'da kız çocukları ve erkek çocukları, neredeyse tüm derslerde karışık grupların oluşturulduğu aynı okullara devam ederler. Eğitimde eşitlik aynı zamanda, mülteci kabul merkezinde hem erkeklerin, hem de kadınların, örneğin, dil kursuna gitme konusunda özdeş haklara sahip oldukları anlamına gelmektedir.

Finlandiya'da mesleki ve yüksek düzeydeki eğitim, cinsiyete göre kadınların ve erkeklerin alanları olmak üzere bölünmüştür. Finlandiya'da kadınların eğitim düzeyi erkeklerinkinden yüksektir.

Çalışma yaşamında cinsiyetler arasındaki eşitlik.

Finlandiya'da kadınların ve erkeklerin yaklaşık aynı orandaki çoğunluğu işe gitmektedir. Kadınlar, çocuk sahibi olduktan sonra da çalışma yaşamında etkinliklerini sürdürürler. Ebeveynlere sağlanan izinlerden Finlandiya'da hem kadınlar, hem de erkekler yararlanabilirler. Finlandiya'da ayrıca kamuya ait gündüz bakımı sistemi bulunmaktadır.

İşten alınan ücret ve yardımlar herkese bireysel olarak ödenir. Vergilendirme de bireyseldir. Finlandiya'da emeklilik bireyseldir, ve kadınlar ve erkekler aynı emekliliğe sahip olurlar.

Finlandiya'da iş piyasaları erkeklerin ve kadınların işleri olmak üzere güçlü bir biçimde bölünmüştür. Bu, başlı başına stereotipleri ve çalışma yaşamında özellikler ücretler konusundaki eşitsizliği sürdüren çetin bir sorundur. Finlandiya'da kadın, yasa uyarınca aynı ya da aynı nitelikteki bir iş için aynı ücretin ödenmesinin gerekiyor olmasına karşın, erkeğe göre ortalama olarak yaklaşık % 16 daha düşük ücret almaktadır.

Yasa uyarınca, çalışan gebelik ya da ebeveyn olması yüzünden ayrımcılığa uğratılamaz. Gebe kalma ya da aile izinlerinin kullanımı nedeniyle çalışan işten atılamayacağı gibi, bu nedenler bir işe girme konusunda etkili olamaz.

Cinsiyete dayalı şiddet

Bütün ülkelerde, kültürlerde ve toplumsal sınıflarda kadınlar şiddetle karşı karşıya kalmaktadırlar. Aynı zamanda Finlandiya'da. Kadına karşı yönlendirilmiş şiddet bir insan hakları ihlâlidir.

Kadın, cinsiyeti nedeniyle yaşamın bütün evrelerinde şiddet görme durumuna düşebilir. Kadınlar özellikle çift ilişkilerinde ve ailelerin içinde şiddetle karşı karşıya kalmaktadır. Şiddet eylemini gerçekleştiren çoğunlukla tanıdık bir kişidir, örneğin, şu anki ya da eski hayat arkadaşı. Erkeklerin çektiği şiddet ediminde şiddeti uygulayan çoğunlukla yabancı bir kişidir. Kadınlara yönelik şiddet, örneğin, şunlar olabilir:

- vurmak, dövmek, saçlardan tutup çekmek ya da başka herhangi bir darp eylemi
- kız çocuklarına kötü davranılması ya da öğrenim görmelerinin engellenmesi
- çift ve yakın ilişki şiddeti
- cinsel şiddet (tecavüz etme) ve istismar
- insan ticareti ve fuhuş
- cinsel organın kesilmesi
- namusla (töreyle) ilgili şiddet ve evliliğe zorlama.

Şiddet suçları ve cinselliğe ilişkin suçlar, Finlandiya'da ceza-ya tâbî suçlardır. Aynı zamanda, çocukların bedensel olarak güç kullanılarak cezalandırılması bir suçtur. Her insanın kendi bedeni üzerinde ve bedenine kimin dokunacağı ve nasıl dokunulacağı konusunda kendisi karar verir.

Cinsel taciz, sözlü (sözel), sözsüz ya da fiziksel, doğası gereği cinsel olarak arzu edilmeyen davranış anlamına gelmekte olup, cinsel taciz yoluyla bireyin ruhsal ya da fiziksel dokunulmazlığı ihlâl edilmektedir. Bu, bireye yöneltilmiş bir şiddet edimidir.

Cinsiyete dayalı taciz, bireyin cinsiyetine, cinsiyete bağlı kimliğine ya da cinsiyetini ifade etmesine ilişkin olarak arzu edilmeyen davranış anlamına gelmekte olup, cinsiyete bağlı taciz yoluyla bireyin ruhsal ya da fiziksel dokunulmazlığı ihlâl edilmektedir.

Cinsel ya da cinsiyete dayalı taciz ve sarkıntılık yasa tarafından yasaklanmıştır. Bütün bunlar mülteci kabul merkezleri için de geçerlidir. Yasak, hem merkezlerden hizmet alanları, hem de çalışanları ilgilendirmektedir.

Ek materyal:

Kotona Suomessa – Projesi, Finlandiya toplumunu anlatan videolar hazırlamıştır. Videolardan birinin konusu insan hakları, eşitlik ve eşit konumda değildir.

Videoya Youtube üzerinden erişebilirsiniz:

<https://www.youtube.com/c/KotonaSuomessa/playlists>

Video, şu dillerde izlenmek üzere hazır bulunmaktadır: Fince, İsveççe, İngilizce, Arapça, Darice, Kurmançça, Somali dili, Soranice, Tay dili, Çince, Fransızca, Estonya dili, Tigrinya dili ve Rusça.

Maahanmuuttovirasto
Migrationsverket
Finnish Immigration Service